

Arnika varuje Ministerstvo životního prostředí: Navyšování počtu spaloven problémy s odpadem neřeší

29.2.2024 - | Arnika

Arnika tak chtěla upozornit, že se na stále víc alarmující situaci v oblasti spalování odpadů podílí i samotné Ministerstvo životního prostředí.

To jen v prvních měsících tohoto roku povolilo stavbu tří dalších spaloven odpadů (ZEVO) v Opatovicích, Plané nad Lužnicí a Uherském Hradišti. *“Navyšování počtu spaloven problémy s odpadem neřeší, naopak je znásobuje. Na jejich nadbytečné kapacity jsme upozornili ministra symbolicky právě 29. února, tedy v den, který je taky navíc,”* upozornila Nikola Jelínek ze spolku Arnika. Kapacita stávajících čtyř ZEVO a devíti dalších, které dostaly souhlasné stanovisko MŽP v procesu EIA už teď přesahuje množství odpadů, které bude Česko moct spalovat (podle Plánu odpadového hospodářství ČR) v roce 2035. Na souhlas ministerstva přitom čekají další čtyři ZEVO (v Písku, Neratovicích, Příbrami a Českém Krumlově).

Česko proto má a bude mít problém s plněním závazných recyklačních cílů pro komunální odpad stanovených vlastní legislativou i legislativou EU. Stavba dalších ZEVO v jejich plnění nepomůže, ba právě naopak. Spalovny odpadů se totiž neobejdou bez skládek, zatěžují toxickými látkami vzduch, vodu i půdu, nedokáží efektivně zhodnotit energii uloženou v odpadech, vyvolávají jejich nadprodukcí a přispívají ke globálním změnám klimatu. Část spalovaného odpadu (především cenný bioodpad) by se přitom měla recyklovat, místo toho ale skončí jako toxický odpad ze spaloven. V roce 2020 byla přitom míra recyklace v Česku necelých 39 % odpadů, zatímco v příštím roce by v souladu s recyklačními cíli měla být 55 % a v roce 2035 pak 65 %.

“Tvrzení, kterým je odůvodňována výhodnost spaloven oproti skládkám, a sice, že emise z nich jsou pod kontrolou a že neprodukují toxické látky, jsou mýtus. Dokládá to řada vědeckých studií, jejichž závěry jsou shromážděné ve studii předané panu ministrovi. Jak mohou být pod kontrolou například emise dioxinů anebo rtuti měřené pouhé dva dny v roce a toxické látky v odpadech ze spaloven používaných jako stavební materiál?” ptá se Jindřich Petrlík, vedoucí programu Toxické látky a odpady spolku Arnika.

Zatímco některé státy kvůli emisím CO₂ a nadkapacitám spalovny uzavírají a evropské nevládní organizace navrhují zavést na úrovni Evropské unie moratorium na stavbu nových spaloven odpadů, Česko povoluje stavbu dalších, které nám problém s recyklací nevyřeší, naopak je s jejich stavbou a provozem spojena řada negativ.

Problém dobře ilustruje situace v Jihočeském kraji, kde se plánují nezávisle na sobě 4 ZEVO s téměř trojnásobnou kapacitou, než v nich bude moct být v roce 2035 energeticky využito. Na to ministra upozornil českobudějovický spolek T.G.M. novevrato.cz.

“Místním obyvatelům samozřejmě vadí škodlivé látky, které spalovny budou vypouštět do ovzduší a třeba také prach, který vznikne svozem odpadu. Klademe si však otázku, kde budou spalovny při dané kapacitě odpad brát a zda je nakonec nebude potřeba dotovat nebo odpad do nich dovážet ze zahraničí. Bez odpadu je totiž jejich provoz neekonomický,” říká Tereza Machová ze spolku T.G.M. novevrato.cz, který vystupuje proti stavbě spalovny v Novém Vrátně v Českých Budějovicích. Ta má spalovat necelých 114 000 tun směsných komunálních odpadů (SKO) ročně a její celková kapacita je

160 000 tun odpadů ročně.

Také podle Arniky je nezbytné se ptát, zda MŽP bude nadále podporovat prevenci vzniku odpadů a jejich materiálovou recyklaci, či zda se rozhodne dál podporovat hlavně energetické využití a ničení surovin ve spalovnách odpadů po dlouhá desetiletí.

(Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript. , +420 606 727 942)

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/arnika-varuje-ministerstvo-zivotniho-prostredi-navysovani-poc-tu-spaloven-problemy-s-odpadem-neresi>